

Prečo práve HEREG?

Jozef Jurkovič

MŠVVaŠ SR

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

- Podporiť/Otvoriť diskusiu o tzv. tretej úlohe vysokých škôl na národnej úrovni – podpora diverzifikácie systému
- Ukázať vysoké školy nie len ako výdavkovú kapitolu, ale skôr cez pridanú hodnotu, ktorú odovzdávajú/majú možnosť odovzdať spoločnosti
- Zmapovať súčasný stav a vytvoriť priestor na systematickú podporu tejto oblasti (finančné nástroje, systém hodnotenia, ...)
- Pokračovať v tejto téme na európskej úrovni

Ako slovenské vysoké školy pomáhajú rozvíjať regióny?

Danka Moravčíková

Katedra spoločenských vied, FEM SPU v Nitre

Štefan Rehák

Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja, NHF EU v Bratislave

Vysoké školy a regionálny rozvoj: čo merať?

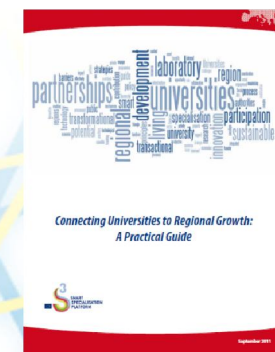
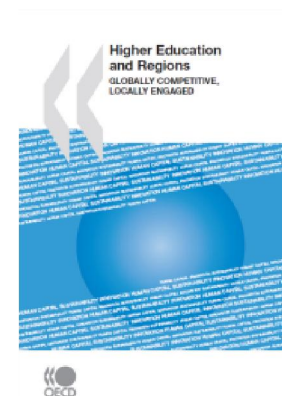
- Tri úlohy vysokých škôl: vzdelávanie, výskum a rozvoj
- Sú dôležitým aktérom rozvoja / rastu regiónov
- Vysoké školy sa posúvajú od role pasívneho subjektu smerom k **aktívnemu angažovaniu sa v rozvoji**

Vysoké školy a regionálny rozvoj: ako merať?

- Čo považovať za rozvoj?
 - Problém voľby hodnotiacich oblastí
- Čo považovať za región?
 - Problém vymedzenia geografickej oblasti
- Ako merať rozvoj?
 - Problém voľby indikátorov
- Ktoré informácie sú k dispozícii?
 - Problém zberu informácií
- Ako porovnávať jednotlivé školy a regióny?
 - Problém správneho porovnávania

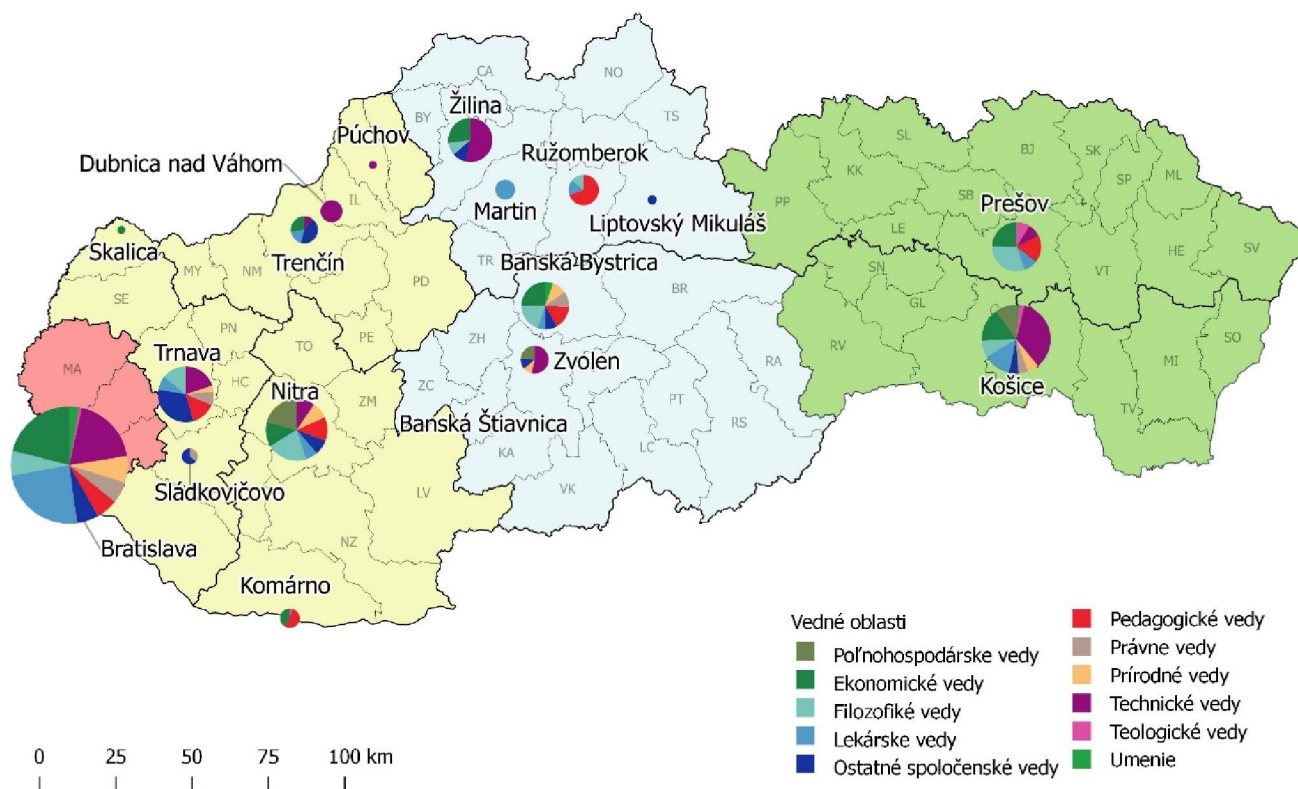

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

- **VZDELÁVANIE** s cieľom zlepšenia **zručnosti a kvalifikácie pracovnej sily**
 - Zosúladenie s potrebami regionálneho trhu práce
 - Udržanie absolventov v regióne
 - Zvýšenie participácie miestneho obyvateľstva na vzdelávaní
 - Podpora podnikateľskej aktivity v regióne
- **VÝSKUM** orientovaný na zvýšenie **technologickej úrovne a inovácií vo firmách**
 - Zvýšenie spolupráce vysokých škôl a regionálnych firiem
 - Zvýšenie inovatívneho podnikania v regióne
 - Komercializácia intelektuálneho vlastníctva a vybavenia
- **KOMUNITNÝ ROZVOJ** s cieľom zlepšiť **sociálnu súdržnosť, kvalitu života, životného prostredie a dosiahnuť lepšie fungujúce inštitúcie**
 - Zvýšenie občianskej participácie v regióne
 - Zlepšenie vybavenosti v oblasti kultúrnej a športovej infraštruktúry v regióne
 - Demonštračné aktivity

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

	Absolventi na 1000 obyv.	Učitelia 1000 obyv.	Vedecké články na 100 tisíc obyv.
Bratislavský kraj	37	9	554
Trnavský kraj	11	2	115
Trenčiansky kraj	5	1	36
Nitriansky kraj	10	2	175
Žilinský kraj	8	3	192
Banskobystrický kraj	7	2	93
Prešovský kraj	4	1	87
Košický kraj	10	3	265
Slovenská republika	11	3	189

Aktivity VŠ v regionálnom rozvoji

Prípadové štúdie regiónov

Aktivity vysokých škôl v oblasti regionálneho rozvoja

Dotazníkový prieskum

1. Vzdelávanie

- Zosúladenie s potrebami trhu práce
- Zvýšenie participácie verejnosti na vzdelávaní
- Podpora podnikateľskej aktivity

2. Veda a výskum/inovácie a transfer technológií

- Zvýšenie spolupráce VŠ a firiem
- Zvýšenie inovatívneho podnikania v regióne
- Komercializácia DV a vybavenia

3. Regionálny/komunitný rozvoj

- Využívanie kultúrnej a športovej infraštruktúry

Fokusové skupiny

- reprezentanti VŠ
- zástupcovia regionálnej samosprávy
- zamestnávateľia v regióne
- predstavitelia mimovládnych organizácií orientovaných na podporu regionálneho rozvoja.

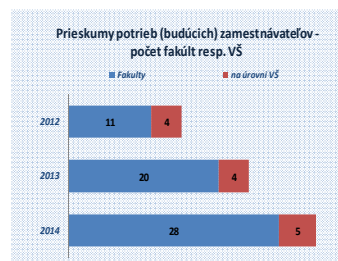
V každom regióne (BA, ZS, SS, VS) - dve fokusové skupiny.

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

Aktivity VŠ v oblasti regionálneho rozvoja/Vzdelávanie

- rastúca tendencia (fakulty/VŠ) realizácie prieskumov potrieb potenciálnych zamestnávateľov

- rastúca tendencia v počte stáží študentov vo firmách
- prispôsobovanie obsahu študijných programov na základe komunikácie s praxou a snahy adaptovať študijné programy (cca 53%)

Aktivity VŠ v oblasti regionálneho rozvoja/Vzdelávanie

- ďalšie vzdelávanie – strategická oblasť (avšak financované prevažne z účastníckych poplatkov/projektov)
- záujmové vzdelávanie seniorov (UTV) - významný podiel, žiadané verejnosťou
- podpora podnikateľskej aktivity – podnikateľské inkubátory, start-up/co-working centrum, vzdelávacie programy o podnikaní, kariérne poradenstvo a pod.

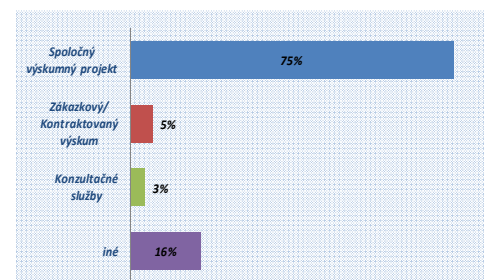

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

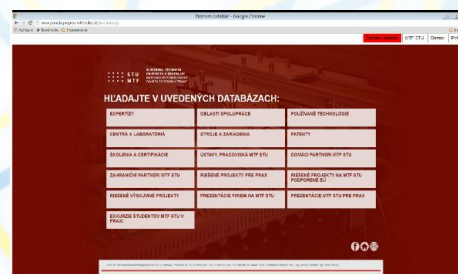
Aktivity VŠ v oblasti regionálneho rozvoja Veda, výskum a inovácie

- individualizácia vs inštitucionalizácia
- *pull* princíp vs *push* efekt
- prevaha spoločných výskumných projektov

- monitoring partnerov z praxe, databáza projektov pre prax, portál pre spoluprácu s praxou

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

Aktivity VŠ v oblasti regionálneho rozvoja Veda, výskum a inovácie

- podpora inovatívneho podnikania – budovanie vedeckých parkov
- ich udržateľnosť - potreba podpory štátu (tzv. rezortné zákazky), viaczdrojových investícií na viacerých úrovniach (štátnej, regionálnej, lokálnej)
- byrokratická administrácia udržateľnosti projektov vs ich reálne sfunkčnenie pre potreby regiónu a spoločnosti
- reálny transfer technológií - „dilemy“ (napr. publikácie vs patenty, vedecká činnosť vs komerčné aktivity), riziká (vhodný pomer medzi podnikateľskými aktivitami na univerzite, mnohí akademickí vedci uprednostňujú základný výskum a vzdelávací proces pre podnikateľskými aktivitami atď.)

Aktivity VŠ v oblasti regionálneho rozvoja/Komunitný rozvoj

- využívanie športovej a kultúrnej infraštruktúry pre verejnosť
- organizovanie výstav, koncertov, festivalov a iných podujatí
- prednášky pre verejnosť, služby pre verejnosť
- aktivity celoškolských pracovísk (napr. BZ, knižnice, športové centrá a kluby), iné podmienené existenciou pracovísk a ŠP umeleckého charakteru (alebo VŠ je zriaďovateľom umeleckého telesa)
- popularizačné aktivity, dobrovoľnícke aktivity
- detská univerzita, DOD, detská linka dôvery, protidrogové kampane a aktivity, poradne, aktivity pre tretí sektor a pod.

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

Prípadové štúdie regiónov/príležitosti

- kvalita a potenciál VŠ + infraštruktúra, mienkotvorná pozícia VŠ (BA)
- identifikácia problémov a tém, ktoré je potrebné v regióne riešiť
- intenzívnejšia komunikácia o zameraní a témach aplikovaného výskumu
- využitie skúseností študentov absolvujúcich zahraničné pobyty pre región
- viac aktivít na podporu podnikania, zlepšenie kariérneho poradenstva
- špecifická úloha spoločenskovedných a humanitných VŠ – „moderátor a mediátor“ diskusií o spoločensko-politických problémoch

Prípadové štúdie regiónov/bariéry

- odkázanosť na dotáciu (prioritné zameranie na plnenie akreditačných kritérií)
- nedostatočné kapacity a prístup k zdrojom, administratívno-byrokratická záťaž
- absencia regionálnej úrovne financovania aktivít „tretej misie VŠ“
- konzervatívnosť akademického prostredia, neprehľadnosť „zvonka“ pre iné subjekty
- nedostatočná vzájomná informovanosť aktérov regionálneho rozvoja
- spolupráca najmä na báze osobných väzieb a vzťahov, tzv. mimouniverzitné riešenia

Prípadové štúdie regiónov/výzvy

- implementácia regionálnej stratégie inteligentnej špecializácie a vytvorenie špecializovaných pracovísk pre spoluprácu univerzít s praxou
- rozlišovanie poslania univerzít a súkromného sektora
- vytvorenie zmysluplných grantových schém a diskusných platforiem podporujúcich aktívnu výmenu informácií medzi aktérmi regionálneho rozvoja
- posilnenie celouniverzitného rozmeru štúdia v rámci ďalšieho vzdelávania (interdisciplinárne VP)
- vytvorenie adekvátnych podmienok pre regionálnu zamestnanosť (štát) s cieľom zvýšenia jeho atraktivity pre absolventov (ich „prinavrátenie“ do regiónu)
- systematická spolupráca s praxou, monitoring jej potrieb (na regionálnej i lokálnej úrovni)

Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch

VŠ/univerzity by mali nahlas diskutovať a formulovať vízie rozvoja spoločnosti a riešenia problémov, ako aj iniciovať politický a spoločenský diskurz o problémoch súčasnej spoločnosti, o výchove k hodnotám, o budovaní novej identity a kreatívnej regionálnej ekonomiky.

Spolufinancované
z programu Európskej
únie Erasmus+

Erasmus+

MINISTERSTVO ŠKOLNÍKA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EUROPEAN
Higher Education Area